៧. បញ្ហាសំខាន់ៗនៅក៏រិតមីក្រូ

នៅពេលដែលសិទ្ធិមនុស្សត្រូវបានប្រកាសជាសកល បញ្ហាជាច្រើនបានកើតឡើងទាក់ទងនឹងការគោរពសិទ្ធិមនុស្ស។ ប្រហាក់ប្រហែលគ្នានេះដែរ បញ្ហាដូចគ្នាត្រូវបានជួបប្រទះក្នុងប្រទេសជាច្រើន ហើយប្រទេសនីមួយៗអាចទាញយកផលប្រយោជន៍ពីគ្នាទៅវិញទៅមកក្នុងការដោះស្រាយបញ្ហានេះ។ ដូច្នេះ នៅពេលដែលប្រទេសមួយត្រូវប្រមូលទិន្នន័យច្រើនប្រភេទសំរាប់ចងក្រងជាឯកសារទាក់ទងនឹងឧបសគ្គនានា ការអប់រំដែលផ្អែកលើសិទ្ធិផ្តល់ការណែនាំជារួមនៃបទពិសោធន៍ទាំងឡាយសំរាប់កត់សំគាល់ និងដោះស្រាយបញ្ហាក្នុងក្របខ័ណ្ឌសកល។

ហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធ

ច្បាប់សិទ្ធិមនុស្សបានណែនាំការផ្តួចផ្តើមនីតិវិធីថ្មី ២ : ទីមួយ បញ្ជាក់ថា ជនគ្រប់រូប រួមទាំងកុមារមានសិទ្ធិស្មើគ្នា។ ទីពីរ ឯកសារពាក់ព័ន្ធនានាត្រូវបង្កើតឡើងឲ្យមានជាយន្តការចាំបាច់ដើម្បីបង្ហាញអំពីសិទ្ធិទាំងនោះ និងធានាថាសិទ្ធិទាំងនោះត្រូវបានគេគោរព និងអនុវត្តនៅគ្រប់ថ្នាក់ទាំងអស់ក្នុងសង្គម។ ការអប់រំដោយផ្អែកលើសិទ្ធិអាស្រ័យលើភាពស៊ីចង្វាក់គ្នានៃស្ថាប័ន និងច្បាប់នានា។ កាតព្វកិច្ចនៃការគោរពសិទ្ធិមនុស្សត្រូវធ្វើនៅគ្រប់ផ្នែកទាំងអស់របស់រដ្ឋាភិបាល ដោយមិនគិតពីការបែងចែកអំណាច និងទំនួលខុសត្រូវ និងទាមទារឲ្យមានការបង្កើតក្របខ័ណ្ឌគតិយុទ្ធពិស្តារ និងឯកភាពគ្នាមួយសំរាប់ការអប់រំដែលបានគិតគូរដល់គោលដៅនៃការអប់រំសំរាប់ទាំងអស់គ្នា និងតួនាទីផ្សេងៗរបស់ស្ថាប័នរដ្ឋាភិបាល។ កាតព្វកិច្ចនេះគ្របដណ្តប់លើផ្នែកដ៏ធំរបស់ស្ថាប័នរដ្ឋ និងឯកជន។ ឧទាហរណ៍ នៅប្រទេស សិង្ហបុរី ក្រសួង និងភ្នាក់ងារ ១៣ រួមបញ្ចូលគ្នាបង្កើតគណៈកម្មការអន្តរក្រសួងទទួលបន្ទុកលើការលុបបំបាត់ការរើសអើងគ្រប់ប្រភេទប្រឆាំងនឹងស្ត្រី។[៧២]

បើយកចិត្តទុកដាក់លើការធានាផ្តល់សិទ្ធិមនុស្សខ្លាំងពេកដោយមិនបានគិតគូរអំពីការបង្កើតនីតិវិធីដែលមានប្រសិទ្ធភាពសំរាប់ដោះស្រាយបញ្ហាគឺជាការឥតប្រយោជន៍។ ភាពច្បាស់លាស់នៅក្នុងសិទ្ធិបុគ្គលគឺត្រូវមានសិទ្ធិទទួលដំណើរការ និងមធ្យោបាយដូចគ្នាក្នុងការកាត់ក្តីឲ្យស្មើភាពគ្នាអំពីការប្តឹងផ្តល់ណាមួយ។ ដោយហេតុនេះ ទន្ទឹមនឹងការវិវត្តន៍នៃច្បាប់សិទ្ធិមនុស្ស ត្រូវបង្កើតហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធ ស្ថាប័នវិសាមញ្ញ និងពេញសមត្ថភាពសំរាប់ដោះស្រាយរាល់ការរំលោភសិទ្ធិមនុស្ស ដោយធ្វើការជាមួយតុលាការ និងស្នងការសិទ្ធិមនុស្សនៅជុំវិញពិភពលោក។

ផ្ទុយនឹងទស្សនៈយល់ឃើញញឹកញាប់នៃការគោរពសិទ្ធិមនុស្សដែលមានតែទៅលើជនស៊ីវិល និងអ្នកនយោបាយស្នងការសិទ្ធិមនុស្សហាក់ដូចជាមានបន្ទុកច្រើនដែលសុទ្ធតែជាការប្តឹងផ្តល់ប្រឆាំងនឹងការរំលោភច្បាប់សេដ្ឋកិច្ច និងសិទ្ធិសង្គមកិច្ច។ ឧទាហរណ៍ ប្រហែល ៤៤,៥ ភាគរយនៃករណីទាំងអស់ ដែលដោះស្រាយដោយស្នងការជាតិឥណ្ឌូណេស៊ីទទួលបន្ទុកសិទ្ធិមនុស្សនៅឆ្នាំ ២០០២ ទាក់ទងនឹងការរំលោភបំពានសិទ្ធិសុខុមាលភាពសាធារណៈ។[៧៣]

តារាងទី ១៨ បង្ហាញពីរបៀបដែលការអប់រំដោយផ្អែកលើសិទ្ធិមនុស្សអាចអនុវត្តបាន។ តារាងបង្ហាញពីបញ្ហាថ្មីៗដែលកើតមាន និងការណែនាំសំរាប់ទិន្នន័យគុណវិស័យ និងបរិវិស័យដែលត្រូវប្រមូលពីព័ត៌មានស្ថិតិដែលមានស្រាប់ ឬជួនកាលត្រូវប្រមូលថ្មី។

---

72 Second periodic report of Singapore, U.N. Doc. CEDAW/C/SGP/2, 2001, para 2.1.

73 The National Commission on Human Rights Indonesia - Annual Report 2000 , Jakarta, 2001, p. 69.

តារាងទី ១៨ : ការអនុវត្តល្អៗទាក់ទងនឹងការត្រួតពិនិត្យ តាមដានការអប់រំយកសិទ្ធិជាមូលដ្ឋាន

	បញ្ហាគន្លឹះ	បទពិសោធន៍អនុវត្តល្អៗ
ធនធានរូបវ័ន្ត	(១) ការឆ្លើយតបគ្នារវាងការបែងចែកថវិកា និងកាតព្វកិច្ចសិទ្ធិមនុស្ស	(១) ការបែងចែកថវិកាផ្អែកលើតម្លៃប៉ាន់ប្រមាណគុណភាពអប់រំសំរាប់រាល់កាតព្វកិច្ចបំពេញបន្ថែម ដោយការបំពេញបន្ថែមឬកែតម្រូវសិទ្ធិមនុស្សចំពោះអ្វីដែលមិនធ្វើតាម។
	(២) ការព្រមព្រៀងគ្នារវាងការផ្តល់ការអប់រំ (សាលាចំនេះទូទៅ សាលាឯកជន និងអប់រំក្រៅប្រព័ន្ធ) និងកុមារគ្រប់អាយុចូលរៀន	(២) កំណត់សំគាល់គម្លាតក្នុងការផ្តល់ការអប់រំ និងវិធានការដើម្បីបំបាត់គម្លាតនេះ
	(៣) មុខរបរបង្រៀន	(៣) ពិនិត្យសិទ្ធិមនុស្ស និងស្តង់ដាច្បាប់ពលកម្មសំរាប់គ្រូ
ឱកាសចូលរៀន	(៤) ពិនិត្យរកមើលកុមារដែលមិនបានចូលរៀនឲ្យបានញឹកញាប់ និងកត់សំគាល់ពីហេតុផលនៃការមិនបានចូលរៀនរបស់ពួកគេ	(៤) វិធានការធានាឲ្យមានការចូលរៀនរបស់កុមារដែលគេទាត់ចោលពីមុន ឬត្រូវផ្តល់ការអប់រំនៅកន្លែងដែលមាន កុមាររស់នៅ
	(៥) កត់សំគាល់ឧបសគ្គទាំងឡាយដែលរារាំងកុមារមិនឲ្យរៀនចប់កំរិតអប់រំដោយកាតព្វកិច្ចដោយកុមារទាំងអស់	(៥) យុទ្ធសាស្រ្តពិស្តារសំរាប់លុបបំបាត់រាល់ឧបសគ្គទាំងឡាយ (ច្បាប់ រដ្ឋបាល ហិរញ្ញវត្ថុ ...)
កែប្រែការអប់រំឲ្យស្របតាមតម្រូវការជាក់ស្តែង	(៦) ស្តង់ដាគុណភាព	(៦) ត្រួតពិនិត្យស្ថាប័នអប់រំទាំងអស់ដើម្បីធានានូវការអនុលោមតាមស្តង់ដាគុណភាព
	(៧) ការបង្រៀនដោយផ្អែកលើសិទ្ធិ	(៧) សុវត្ថិភាពសិទ្ធិមនុស្ស សំរាប់ខ្លឹមសារកម្មវិធីអប់រំ និងសៀវភៅសិក្សា វិធីសាស្រ្តបង្រៀន និងវិន័យ
	(៨) លុបបំបាត់ឧបសគ្គទាំងអស់នៅក្នុងការសិក្សា	(៨) សម្របសម្រួលទៅតាមភាសា សាសនា ពិការភាព បរិយាកាសគ្រួសារ សុខភាព និងឋានៈ
ភាពអាចទទួលយកបាន	(៩) ការព្រមព្រៀងគ្នានៃអាយុ	(៩) យុទ្ធសាស្រ្តសិទ្ធិកុមារនៅគ្រប់អាយុទាំងអស់ (ការអប់រំ ការងារ ការរៀបការ ...)
	(១០) កំណត់ការអប់រំឲ្យត្រឹមត្រូវដើម្បីពង្រឹងសិទ្ធិមនុស្ស	(១០) ការវាយតម្លៃផលប៉ះពាល់សិទ្ធិ មនុស្ស (ការអត់ការងារធ្វើរបស់អ្នករៀនចប់ ការបែងចែកសេដ្ឋកិច្ច សង្គម សមភាពយេនឌ័រ ការការពារមិនឲ្យមានជម្លោះ។